

Investigating the Relationship between Marital Burnout and Emotional Information Processing; The Mediating Role of Sexual Self-Concept in Women Seeking Divorce

1. Abolfazl Moradi[✉]: PhD. student, Department of Psychology, Kish International Branch, Islamic Azad University, Kish Island, Iran
 2. Mehran Azadi^{✉*}: Assistant Professor, Department of Psychology and Counseling, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
 3. Zohre Mousazadeh[✉]: Associate professor, Department of Educational Sciences, Imam Sadiq University, Tehran, Iran
- *Corresponding Author's Email: m_azadi@azad.ac.ir

Received: 2024-04-27

Revised: 2024-05-30

Accepted: 2024-08-08

Published: 2024-09-18

Abstract

Introduction and Aim: Women seeking divorce have many symptoms of marital burnout. Therefore, the present study aimed to investigate the relationship between marital burnout and emotional information processing with the mediating role of sexual self-concept in women seeking divorce.

Methodology: The present study was a descriptive from type of correlation. The statistical population included women seeking divorce referring to family courts of Shiraz city in 2023 year, which 317 people of them were selected based on a multistage cluster random sampling method. The instruments of the present study included Emotional Processing Scale (Baker et al., 2010), Sexual Self-Concept Questionnaire (Snell et al., 1993), and Couple Burnout Questionnaire (Pines, 1996). The data of this study were analyzed using structural equation modeling.

Findings: The results of the present research showed that the model of marital burnout and emotional information processing with the mediating role of sexual self-concept in women seeking divorce had a good fit. In addition, the direct effect of emotional information processing on sexual self-concept was negative and significant, the direct effect of sexual self-concept on marital boredom was negative and significant, and the direct effect of emotional information processing on marital boredom was positive and significant ($P < 0.05$). Also, the indirect effect of emotional information processing on marital boredom with the mediating role of sexual self-concept was positive and significant ($P < 0.05$).

Conclusion: According to the results of this study, to reduce marital burnout in women seeking divorce can be used educational workshops to improve emotional information processing and sexual self-concept.

Keywords: Emotional Information Processing, Sexual Self-Concept, Marital Burnout, Women Seeking Divorce.

Copyright: © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

How to Cite: Moradi, A., Azadi, M., & Mousazadeh, Z. (2024). Investigating the Relationship between Marital Burnout and Emotional Information Processing; The Mediating Role of Sexual Self-Concept in Women Seeking Divorce. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 2(2), 1-12.

Extended Abstract

Introduction and Aim

Marriage and marital relationships, as a complex, delicate and dynamic relationship, are based on respect, mutual cooperation and satisfaction of the couple's life needs and increase happiness, health and vitality in married life (Rejaan et al., 2024). One of the harms of married life that has grown significantly in different countries in recent years is the phenomenon of divorce (Jie et al., 2025). The seeking divorce indicates the existence of a deep emotional and psychological crisis in married life that affects and transforms the foundation of the family (Ede et al., 2024).

Conflicts, frustrations, tensions, and turmoil in marital life cause marital burnout by increasing psychological exhaustion and lack of motivation in couples' lives (Liu et al., 2023). This construct means that couples are cold towards each other, do not show love and interest in each other, try to stay away from and avoid each other, and do not want to continue communicating with each other (Gato et al., 2022). Marital burnout is a type of physical, emotional, and psychological fatigue or exhaustion caused by a mismatch between expectations and realities of marital life, which gradually increases (Ren et al., 2024).

One of the factors associated with marital burnout is emotional information (Kocyigit & Uzun, 2025), and a defect in this processing increases the absorption of emotional turmoil and abnormal experiences and behaviors occur without turmoil (Barsznica et al., 2025). Emotional processing is a process in which new information is integrated with existing information in memory and causes a decrease or increase in emotional responsiveness (Greenwood & Garfinkel, 2025). The emotional information processing construct is related to both current mood and stable traits, and people process more information that is consistent with their dominant traits and characteristics in terms of emotional content (Herff et al., 2023).

One possible mediating factor between marital burnout and emotional information processing is sexual self-concept. Sexual activity is an important and significant part of marital life and is considered a pleasurable and relaxing activity and process (Allsop & Anderman, 2022). One important part of sexual health is sexual self-concept, which is defined as an individual's sexual thoughts, feelings, and behaviors (De Neve-Enthoven et al., 2022). Sexual self-concept, as a multidimensional construct, refers to the core of sexual desires, how one thinks about sexual issues,

how one interprets and interprets sexual information, and understanding sexual desires and orientations, and is an important predictor of sexual and nonsexual outcomes in marital life (Kotiuga et al., 2025).

Today, the number of divorce requests has increased significantly compared to the past. Divorce and its request is a phenomenon that usually begins with marital problems and challenges, including marital boredom, and accordingly, it is necessary to identify the factors affecting it, especially in women, and to design and implement strategies to reduce marital boredom in women seeking divorce. Among the possible factors affecting marital boredom are emotional information processing and sexual self-concept, about which very little research has been conducted. Therefore, the present study aimed to investigate the relationship between marital burnout and emotional information processing with the mediating role of sexual self-concept in women seeking divorce.

Methodology

The present study was a descriptive from type of correlation. The statistical population included women seeking divorce referring to family courts of Shiraz city in 2023 year, which 317 people of them were selected based on a multistage cluster random sampling method.

In this sampling method, first a number of courts were randomly selected from among the family courts of Shiraz city, and then women applying for divorce who referred to some counseling centers were randomly selected from among the selected courts. In the present study, the inclusion criteria included a minimum of a cycle of education, no history of divorce, at least one year of cohabitation, no addiction and use of psychiatric medications, no receipt of psychological services in the past three months, and no occurrence of stressful events such as divorce and death of relatives in the past three months. Also, the exclusion criteria included refusal to complete the research instruments and failure to respond to more than ten percent of the items.

The implementation stages of the present study were as follows: After necessary coordination with the family courts of Shiraz, a sample was taken from among women applying for divorce. The importance and necessity of the study were explained to each of the samples and they were assured about observing ethical points and considerations. In the next stage, the samples were asked to respond to the present study instruments with great care, and finally, they

were thanked and appreciated for participating in the study and completing the research instruments.

The instruments of the present study included Emotional Processing Scale (Baker et al., 2010), Sexual Self-Concept Questionnaire (Snell et al., 1993), and Couple Burnout Questionnaire (Pines, 1996). The data of this study were analyzed using structural equation modelling.

Findings

The results of the present research showed that the model of marital burnout and emotional information processing with the mediating role of sexual self-concept in women seeking divorce had a good fit. In addition, the direct effect of emotional information processing on sexual self-concept was negative and significant, the direct effect of sexual self-concept on marital boredom was negative and significant, and the direct effect of emotional information processing on marital boredom was positive and significant

($P < 0.05$). Also, the indirect effect of emotional information processing on marital boredom with the mediating role of sexual self-concept was positive and significant ($P < 0.05$).

Discussion and Conclusion

The results of this study emphasize that in order to reduce marital burnout and prevent divorce, it is necessary to design educational and therapeutic interventions to improve emotional information processing and enhance sexual self-concept. Therefore, it is suggested that special educational and counseling programs be designed and implemented in family counseling centers and family courts that focus on strengthening sexual self-concept and improving emotional information processing skills. As a result, and according to the results of this study, to reduce marital burnout in women seeking divorce can be used educational workshops to improve emotional information processing and sexual self-concept.

بررسی رابطه دزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی؛ نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق

۱. ابوالفضل مرادی^{۱*}: دانشجوی دکتری، گروه روان‌شناسی، واحد بین‌المللی کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران
۲. مهران آزادی^{۲*}: استادیار، گروه روانشناسی و مشاوره، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۳. زهره موسی‌زاده^{۳*}: دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ایران
*ایمیل نویسنده مسئول: m_azadi@azad.ac.ir

انتشار: ۱۴۰۳/۰۶/۲۸

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۸

بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۱۴

دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۰۸

چکیده

مقدمه و هدف: زنان متقاضی طلاق دارای نشانه‌های فراوانی در زمینه دزدگی زناشویی هستند. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه دزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق انجام شد.

روش‌شناسی: مطالعه حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به دادگاه‌های خانواده شهر شیراز در سال ۱۴۰۲ بودند که ۳۱۷ نفر از آنها بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش حاضر شامل مقیاس پردازش هیجانی (بکر و همکاران، ۲۰۱۰)، پرسشنامه خودپنداره جنسی (اسنل و همکاران، ۱۹۹۳) و پرسشنامه دزدگی زناشویی (پاینز، ۱۹۹۶) بودند. داده‌های این مطالعه با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مدل رابطه دزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق برازش مناسبی داشت. علاوه بر آن، اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر خودپنداره جنسی منفی و معنادار، اثر مستقیم خودپنداره جنسی بر دزدگی زناشویی منفی و معنادار و اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی مثبت و معنادار بود ($P < 0.05$). همچنین، اثر غیرمستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی مثبت و معنادار بود ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: طبق نتایج این مطالعه، برای کاهش دزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق می‌توان از طریق کارگاه‌های آموزشی زمینه را برای بهبود پردازش اطلاعات هیجانی و خودپنداره جنسی فراهم نمود.

کلیدواژگان: پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی، دزدگی زناشویی، زنان متقاضی طلاق.

مجاز و حق نشر: © ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC) صورت گرفته است. (4.0)

نحوه استناددهی: مرادی، ابوالفضل؛ آزادی، مهران و موسی‌زاده، زهره. (۱۴۰۳). بررسی رابطه دزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی؛ نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق. *روان‌شناسی انگیزش، رفتار و سلامت*، ۲(۲)، ۱-۱۲.

مقدمه

ازدواج و روابط زناشویی به عنوان رابطه‌ای پیچیده، ظریف و پویا بر پایه احترام، همکاری متقابل و ارضای نیازهای زندگی زوجین استوار است و موجب افزایش شادی، سلامت و نشاط در زندگی زناشویی می‌شود (Rejaan et al., 2024). یکی از آسیب‌های زندگی زناشویی که در سال‌های اخیر در کشورهای مختلف رشد چشمگیری داشته، پدیده طلاق می‌باشد که دارای آسیب‌های جسمی، جنسی، عاطفی و روانی زیادی است (Jie et al., 2025). تقاضای طلاق نشان‌دهنده وجود بحران عاطفی و روان‌شناختی عمیق در زندگی زناشویی می‌باشد که بنیان خانواده را تحت تاثیر قرار می‌دهد و دگرگون می‌سازد (Ede et al., 2024). سیر صعودی آمار طلاق و وجود تعارض‌ها و آشفتگی‌های روابط زوجین، انگیزه پژوهشگران را برای یافتن عوامل موثر و راهکارهای مناسب جهت مقابله با این پدیده را افزایش داده است. یکی از آشفتگی‌ها و ناهنجاری‌هایی که به مرور عشق و علاقه زوجین را کمتر و سبب ایجاد سردی و بی‌تفاوتی در زندگی زناشویی می‌شود، دلزدگی زناشویی است (Mahmoudpour et al., 2020).

تعارض‌ها، سرخوردگی‌ها، تنش‌ها و آشفتگی‌های زندگی زناشویی از طریق افزایش فرسایش روانی و بی‌انگیزگی در زندگی زوجین باعث دلزدگی زناشویی می‌شود (Liu et al., 2023). این سازه به معنای سردی زوجین نسبت به یکدیگر، عدم نشان‌دادن عشق و علاقه به یکدیگر، تلاش برای دوری و اجتناب از یکدیگر و عدم تمایل به تداوم ارتباط با یکدیگر است (Gato et al., 2022). دلزدگی زناشویی نوعی خستگی یا فرسودگی جسمی، عاطفی و روانی ناشی از عدم تناسب بین انتظارات و واقعیت‌های زندگی زناشویی می‌باشد که به تدریج افزایش می‌یابد (Ren et al., 2024). زندگی زناشویی، زمانی دچار دلزدگی می‌شود که زوجین علی‌رغم تلاش‌های خود متوجه می‌گردند که رابطه زناشویی آنها هیچ معنایی ندارد و شاد و امیدوارکننده نمی‌باشد و در آینده نیز اصلاح نمی‌شود (Topkaya et al., 2024).

یکی از عوامل مرتبط با دلزدگی زناشویی، اطلاعات هیجانی است (Kocyigit & Uzun, 2025) که نقص در این پردازش سبب افزایش

جذب آشفتگی عاطفی می‌شود و تجربه‌ها و رفتارهای ناهنجار بدون اغتشاش صورت می‌پذیرند (Barsznica et al., 2025). پردازش هیجانی فرآیندی است که در آن اطلاعات جدید با اطلاعات موجود در حافظه ادغام و سبب کاهش یا افزایش پاسخ‌دهی عاطفی می‌شود (Greenwood & Garfinkel, 2025). پردازش اطلاعات هیجانی عبارت است از فرآیندی که طی آن، آشفتگی عاطفی و هیجانی جذب و به اندازه‌ای پردازش اطلاعات کاهش می‌یابد که تجربه‌ها و رفتارهای دیگر مانند گفتار، شنیدار و غیره بدون پردازش اتفاق می‌افتند (Mazefsky et al., 2020). این سازه هم با حالت جاری خلق و هم با صفات پایدار مرتبط می‌باشد و افراد بیشتر اطلاعاتی را پردازش می‌کنند که از لحاظ محتوای هیجانی با صفت‌ها و ویژگی‌های غالب در آنها همسو باشند (Herff et al., 2023). جذب یک آشفتگی عاطفی و هیجانی با برخی نشانه‌ها ظاهر می‌شود و اگر نشانه‌ها تداوم یا برگشت یابند، مجدد آشفتگی عاطفی و هیجانی یا عدم رضایت از پردازش هیجانی رخ می‌دهد (Rohr et al., 2025).

یکی از عوامل واسطه‌ای احتمالی میان دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی است. فعالیت جنسی بخش مهم و قابل توجهی از زندگی زناشویی می‌باشد و یک فعالیت و فرآیند لذت‌بخش و آرامش‌بخش محسوب می‌شود (Allsop & Anderman, 2022). یکی از بخش‌های مهم سلامت جنسی، خودپنداره جنسی می‌باشد که به عنوان تفکرها، احساس‌ها و عملکردهای جنسی فرد تعریف می‌شود (De Neve-Enthoven et al., 2022). خودپنداره جنسی به عنوان سازه‌ای چندبعدی به هسته اصلی تمایل‌های جنسی، چگونگی تفکر درباره مسائل جنسی، چگونگی تعبیر و تفسیر اطلاعات جنسی و درک از تمایل‌ها و گرایش‌های جنسی اشاره دارد و پیشگویی‌کننده مهمی برای پیامدهای جنسی و غیرجنسی در زندگی زناشویی می‌باشد (Kotiuga et al., 2025). این سازه، سازه‌ای فعال و پویا درباره ادراک فرد از خود جنسی است که در بستر انتظارات اجتماعی و در مسیر رشد روانی- اجتماعی شکل می‌گیرد و رابطه مستقیمی با توانمندی عملکرد جنسی دارد (Astle et al., 2023).

پژوهش‌های اندکی درباره روابط پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی و دلزدگی زناشویی انجام شده است. برای مثال،

روش‌شناسی

مطالعه حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به دادگاه‌های خانواده شهر شیراز در سال ۱۴۰۲ بودند که ۳۱۷ نفر از آنها بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری ابتدا از میان دادگاه‌های خانواده شهر شیراز تعدادی دادگاه به روش تصادفی انتخاب و سپس از میان دادگاه‌های منتخب زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به برخی مراکز مشاوره به روش تصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. در پژوهش حاضر، ملاک‌های ورود به مطالعه شامل حداقل تحصیلات سیکل، عدم سابقه طلاق، گذشت حداقل یک سال از زندگی مشترک، عدم اعتیاد و مصرف داروهای روان‌پزشکی، عدم دریافت خدمات روان‌شناختی در سه ماه گذشته و عدم وقوع رخداد‌های تنش‌زا مانند طلاق و مرگ نزدیکان در سه ماه گذشته بودند. همچنین، ملاک‌های خروج از مطالعه شامل انصراف از تکمیل ابزارهای پژوهش و عدم پاسخگویی به بیش از ده درصد گویه‌ها بودند.

مراحل اجرایی پژوهش حاضر بدین‌ترتیب بود که پس از هماهنگی‌های لازم با دادگاه‌های خانواده شهر شیراز اقدام به نمونه‌گیری از میان زنان متقاضی طلاق شد. برای هر یک از نمونه‌ها اهمیت و ضرورت پژوهش تبیین و درباره رعایت نکات و ملاحظات اخلاقی به آنان اطمینان داده شد. در مرحله بعد از نمونه‌ها خواسته شد تا با دقت تمام به ابزارهای پژوهش حاضر پاسخ دهند و در نهایت از آنان به دلیل شرکت در پژوهش و تکمیل ابزارهای پژوهش تقدیر و تشکر به عمل آمد. ابزارهای پژوهش حاضر شامل موارد زیر بودند.

مقیاس پردازش هیجانی (Emotional Processing Scale): در پژوهش حاضر برای اندازه‌گیری پردازش اطلاعات هیجانی از مقیاس پردازش هیجانی Baker et al (2010) استفاده شد. این مقیاس ۲۵ گویه‌ای با استفاده از طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (نمره یک) تا کاملاً موافقم (نمره پنج) نمره‌گذاری می‌شود. بنابراین، حداقل و حداکثر نمره این مقیاس به‌ترتیب ۲۵ و ۱۲۵ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده پردازش منفی اطلاعات هیجانی می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود پنج عامل سرکوبی، تجربه هیجان‌های ناخوشایند،

نتایج پژوهش Shalchian Pourkhaljan et al (2023) نشان داد که بین تنظیم هیجان و خودپنداره جنسی در زنان با تجربه خیانت به همسر رابطه معناداری وجود داشت. Fischer et al (2022) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین تنظیم هیجان و کارکردهای جنسی مانند عملکرد، رضایت و خودپنداره جنسی رابطه معناداری وجود داشت. در پژوهشی دیگر Tarnas et al (2021) گزارش کردند که آگاهی جنسی، خودکارآمدی جنسی و خودپنداره جنسی با عملکرد جنسی زنان رابطه معناداری داشت. همچنین، نتایج پژوهش Kocyigit & Uzun (2025) حاکی از آن بود که تنظیم هیجان با دلزدگی زناشویی در افراد متأهل رابطه مثبت و معنادار داشت. Ghasemi et al (2023) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین ناگویی هیجانی، دلزدگی زناشویی و سلامت روان در زنان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی رابطه معناداری وجود داشت. در پژوهشی دیگر Zakeri et al (2020) گزارش کردند که اثر مستقیم ناگویی هیجانی بر دلزدگی زناشویی در زنان ناسازگار مثبت و معنادار بود. علاوه بر آن، نتایج پژوهش Minoosepehr et al (2023) نشان داد که اثر مستقیم خودپنداره جنسی منفی بر دلزدگی زناشویی در دانشجویان متأهل مثبت و معنادار داشت. Ahadizadeh & Khalatbari (2020) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین خوش‌بینی و خودکارآمدی جنسی با دلزدگی زناشویی در زنان متأهل رابطه معنادار منفی و بین احساس تنهایی با دلزدگی زناشویی در آنان رابطه معنادار مثبت وجود داشت.

امروزه در مقایسه با گذشته میزان تقاضای طلاق افزایش چشمگیری داشته است. طلاق و تقاضای آن پدیده‌ای است که معمولاً با مشکل‌ها و چالش‌های زناشویی از جمله دلزدگی زناشویی شروع می‌شود و بر همین اساس، ضروری است تا عوامل اثرگذار بر آن به‌ویژه در زنان شناسایی و طبق آنها راهکارهایی برای کاهش دلزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق طراحی و اجرا شود. از عوامل احتمالی اثرگذار بر دلزدگی زناشویی می‌توان به پردازش اطلاعات هیجانی و خودپنداره جنسی اشاره کرد که درباره روابط آنها پژوهش‌های بسیار اندکی انجام شده است. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق انجام شد.

کنترل هیجان، اجتناب و نشان‌های هیجان‌های پردازش‌نشده بود و پایایی مقیاس پردازش هیجانی را با روش‌های آلفای کرونباخ و بازآزمایی به ترتیب ۰/۹۲ و ۰/۷۹ برآورد کردند. در ایران، Lof et al (2013) پایایی مقیاس پردازش هیجانی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ محاسبه نمودند.

پرسشنامه خودپنداره جنسی (Sexual Self-Concept Questionnaire): در پژوهش حاضر برای اندازه‌گیری خودپنداره جنسی از پرسشنامه خودپنداره جنسی Snell et al (1993) استفاده شد. این پرسشنامه ۱۰۰ گویه‌ای با استفاده از طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از اصلاً (نمره یک) تا خیلی (نمره پنج) نمره‌گذاری می‌شود. بنابراین، حداقل و حداکثر نمره این پرسشنامه به ترتیب ۱۰۰ و ۵۰۰ است و برخی گویه‌ها به صورت معکوس نمره‌گذاری و نمره بالاتر نشان‌دهنده خودپنداره جنسی مثبت‌تر می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود دو عامل خودپنداره جنسی مثبت و خودپنداره جنسی منفی بود و پایایی پرسشنامه خودپنداره جنسی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ برآورد کردند. در ایران، Shalchian Pourkhaljan et al (2023) پایایی پرسشنامه خودپنداره جنسی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه نمودند.

پرسشنامه دزدگی زناشویی (Couple Burnout Questionnaire): در پژوهش حاضر برای اندازه‌گیری دزدگی زناشویی از پرسشنامه دزدگی زناشویی Pines (1996) استفاده شد. این پرسشنامه ۲۱ گویه‌ای با استفاده از طیف هفت گزینه‌ای لیکرت از هرگز (نمره یک) تا همیشه (نمره هفت) نمره‌گذاری می‌شود. بنابراین، حداقل و حداکثر نمره این پرسشنامه به ترتیب ۲۱ و ۱۴۷ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده دزدگی زناشویی بیشتر می‌باشد. سازنده روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود سه عامل دزدگی جسمی، دزدگی روانی و دزدگی عاطفی بود و پایایی پرسشنامه دزدگی زناشویی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ برآورد کرد. در ایران، Zolfali Pormaleki & Smkhani Akbarinejad (2024) پایایی پرسشنامه دزدگی زناشویی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ محاسبه نمودند.

داده‌های این مطالعه پس از گردآوری با ابزارهای فوق با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند.

یافته‌ها

در این مطالعه، ۳۱۷ نفر از زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به دادگاه‌های خانواده شهر شیراز حضور داشتند. در جدول ۱ نتایج میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین مقدار پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی و دزدگی زناشویی ارائه شد.

جدول ۱. نتایج میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین مقدار پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی و دزدگی زناشویی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمترین مقدار	بیشترین مقدار
پردازش اطلاعات هیجانی	۸۵/۱۵	۱۷/۲۶	۴۱	۱۱۸
خودپنداره جنسی	۳۰۷/۹۸	۶۲/۸۴	۱۱۰	۴۷۳
دزدگی زناشویی	۷۹/۰۲	۱۸/۱۴	۶	۱۱۷

اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی و دزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق ارائه شد.

در جدول ۱ نتایج شاخص‌های توصیفی پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی و دزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق قابل مشاهده است. در جدول ۲ نتایج آزمون همبستگی پیرسون پردازش

جدول ۲. نتایج آزمون همبستگی پیرسون پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی و دزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق

متغیر	پردازش اطلاعات هیجانی	خودپنداره جنسی	دزدگی زناشویی
-------	-----------------------	----------------	---------------

		۱	پردازش اطلاعات هیجانی
	۱	-۰/۴۳**	خودپنداره جنسی
۱	-۰/۶۶**	۰/۶۱**	دلزدگی زناشویی

**P<۰/۰۱

در جدول ۲ نتایج آزمون همبستگی پیرسون قابل مشاهده است که بر اساس آن، بین پردازش اطلاعات هیجانی، خودپنداره جنسی و دلزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق رابطه معنادار وجود داشت.

(P<۰/۰۱). در جدول ۳ نتایج شاخص‌های برازش مدل رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق ارائه شد.

جدول ۳. نتایج شاخص‌های برازش مدل رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق

شاخص	$\chi^2/df<3$	RMSEA<0.08	CFI>0.90	IFI>0.90	GFI>0.80
مقدار در مدل حاضر	۱/۵۹	۰/۰۴	۰/۹۲	۰/۹۲	۰/۸۶

در جدول ۳ نتایج شاخص‌های برازش مدل قابل مشاهده است که بر اساس آن، مدل رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق برازش مناسبی داشت. در جدول‌های ۴ و ۵ نتایج اثرهای مستقیم و غیرمستقیم رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق ارائه شد.

جدول ۴. نتایج اثرهای مستقیم رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق

اثر	ضریب استاندارد	مقدار بحرانی	سطح معناداری	نتیجه
اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر خودپنداره جنسی	-۰/۴۳	-۵/۳۴	۰/۰۰۱	تایید شد
اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دلزدگی زناشویی	۰/۷۶	۵/۷۴	۰/۰۰۱	تایید شد
اثر مستقیم پردازش خودپنداره جنسی بر دلزدگی زناشویی	-۰/۲۵	-۲/۵۰	۰/۰۱۲	تایید شد

جدول ۵. نتایج اثر غیرمستقیم رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق

اثر	تأثیر مستقیم	تأثیر غیرمستقیم	تأثیر کل	آماره سوبل	سطح معناداری	نتیجه
اثر غیرمستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دلزدگی زناشویی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی	۰/۷۶	۰/۱۱	۰/۸۷	۷/۰۱	۰/۰۰۱	تایید شد

در جدول‌های ۴ و ۵ نتایج اثرهای مستقیم و غیرمستقیم قابل مشاهده است که بر اساس آنها، اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر خودپنداره جنسی منفی و معنادار، اثر مستقیم خودپنداره جنسی بر دلزدگی زناشویی منفی و معنادار و اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دلزدگی زناشویی مثبت و معنادار بود (P<۰/۰۵). همچنین، اثر غیرمستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دلزدگی

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به شیوع بالای تقاضای طلاق و مشکل‌ها و چالش‌های زیادی که زنان پس از طلاق با آن مواجه می‌شوند، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه دلزدگی زناشویی و پردازش اطلاعات هیجانی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق انجام شد.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر خودپنداره جنسی در زنان متقاضی طلاق منفی و معنادار بود. این یافته از جهاتی با یافته‌های پژوهش‌های [Shalchian](#) (2021)، [Pourkhaljan et al](#) (2023)، [Fischer et al](#) (2022) و [Tarnas et al](#) (2021) همسو بود. در تبیین اثر منفی و معنادار پردازش اطلاعات هیجانی بر خودپنداره جنسی می‌توان گفت که زنان دارای توانایی بالا در شناسایی و مدیریت هیجان‌های خود دارای نگرش مثبت‌تری نسبت به هویت جنسی و توانمندی‌های جنسی خود می‌باشند. به عبارت دیگر، تنظیم هیجان موثر می‌تواند احساس ارزشمندی و خودپذیری در ابعاد مختلف از جمله بعد جنسی را تقویت و روابط عاطفی و جنسی رضایت‌بخش‌تری را ایجاد کند. با توجه به مطالب مطرح‌شده منطقی به نظر می‌رسد که پردازش اطلاعات هیجانی بر خودپنداره جنسی اثر مستقیم و معنادار بگذارد.

یافته‌های دیگر پژوهش حاضر نشان داد که اثر مستقیم خودپنداره جنسی بر دزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق منفی و معنادار بود. این یافته از جهاتی با یافته‌های پژوهش‌های [Minoosepehr et al](#) (2023) و [Ahadzadeh & Khalatbari](#) (2020) همسو بود. در تبیین اثر منفی و معنادار خودپنداره جنسی بر دزدگی زناشویی می‌توان گفت که زنان دچار دزدگی زناشویی معمولاً احساس ناکارآمدی و بی‌ارزشی نسبت به خود و نقش جنسی دارند و ضعف در خودپنداره جنسی منجر به کاهش اعتمادبه‌نفس، شرم و دوری از صمیمیت جنسی می‌شود و همین امر روابط زناشویی را بیش از پیش تضعیف می‌کند. با توجه به مطالب مطرح‌شده منطقی به نظر می‌رسد که خودپنداره جنسی بر دزدگی زناشویی اثر مستقیم و معنادار بگذارد.

دیگر یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که اثر مستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق مثبت و معنادار بود. این یافته از جهاتی با یافته‌های پژوهش‌های [Kocyigit & Uzun](#) (2025)، [Ghasemi et al](#) (2023) و [Zakeri et al](#) (2020) همسو بود. در تبیین اثر مثبت و معنادار پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی می‌توان گفت که زنان درگیر دزدگی زناشویی دچار خستگی جسمی، روانی و عاطفی هستند و همین امر توانایی آنان را در شناسایی، درک و تنظیم هیجان‌ها کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، پردازش ناکارآمد هیجانی سبب می‌شود که افراد نتوانند

تعارض‌ها و مشکل‌های ارتباطی را به شیوه‌ای سازنده مدیریت نمایند و در نتیجه چرخه‌ای معیوب از ضعف پردازش هیجانی و دزدگی شکل می‌گیرد. با توجه به مطالب مطرح‌شده منطقی به نظر می‌رسد که پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی اثر مستقیم و معنادار بگذارد.

همچنین، یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که اثر غیرمستقیم پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی مثبت و معنادار بود. پژوهشی در این زمینه با میانجی خودپنداره جنسی یافت نشد، اما در تبیین اثر غیرمستقیم مثبت و معنادار پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی با نقش واسطه‌ای خودپنداره جنسی می‌توان گفت که توانایی پردازش هیجان‌ها به‌طور مستقیم بر کیفیت روابط اثرگذار است و زمانی که فرد خودپنداره جنسی مثبتی نیز داشته باشد این تاثیر تقویت می‌شود. به بیان دیگر، خودپنداره جنسی می‌تواند مانند یک فیلتر عمل کند و نحوه اثرگذاری هیجان‌ها بر تجربه زناشویی را تعدیل نماید. بنابراین، ضعف در خودپنداره جنسی باعث می‌شود، اگر فرد در پردازش هیجانی مطلوب عمل نماید باز در معرض دزدگی زناشویی قرار گیرد. با توجه به مطالب مطرح‌شده منطقی به نظر می‌رسد که خودپنداره میانجی مناسبی بین پردازش اطلاعات هیجانی و دزدگی زناشویی باشد و پردازش اطلاعات هیجانی بر دزدگی زناشویی با واسطه یا میانجی خودپنداره جنسی اثر غیرمستقیم و معنادار بگذارد.

مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش شامل استفاده از ابزارهای خودگزارشی برای گردآوری داده‌ها، تک جنسیتی بودن جامعه پژوهش و محدودشدن نمونه به متقاضیان طلاق شهر شیراز بودند. بنابراین، به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که در صورت امکان جهت گردآوری داده‌ها از ابزارهای دیگر گزارشی استفاده، روابط متغیرهای پژوهش حاضر بر روی مردان سنجیده و حتی این پژوهش در سایر گروه‌ها و شهرها انجام و نتایج آنها با نتایج پژوهش حاضر مورد مقایسه قرار گیرد. پیشنهاد پژوهشی دیگر اینکه، نقش متغیرهای دیگر مانند هوش هیجانی، تاب‌آوری، سبک‌های دلبستگی و مهارت‌های ارتباطی به‌عنوان متغیرهای میانجی یا واسطه‌ای بین پردازش اطلاعات هیجانی و دزدگی زناشویی مورد بررسی و آزمون قرار گیرد.

- Baker, R., Thomas, S., Thomas, P. W., Gower, P., Santonastaso, M., & Whittlesea, A. (2010). The emotional processing scale: Scale refinement and abridgement (EPS-25). *Journal of Psychosomatic Research*, 68(1), 83-88. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2009.07.007>
- Barsznica, Y., Vandel, P., Lambert, B., Monnin, J., Nicolier, M., De Pinho, C., & et al. (2025). Emotional information processing in depressed elderly with suicidal behavior. *Encephale*, 51(4), 424-428. <https://doi.org/10.1016/j.encep.2024.09.004>
- De Neve-Enthoven, N. G. M., Callens, N., Van Kuyk, M., Verhaak, C. M., Vander Ende, J., Drop, S. L. S., & et al. (2022). Sexual self-concept in women with disorders/differences of sex development. *Archives of Sexual Behavior*, 51(4), 2213-2229. <https://doi.org/10.1007/s10508-021-02188-1>
- Ede, M. O., & Okeke, C. I. (2024). Testing the impacts of rational-emotive couple intervention in a sample of parents seeking divorce. *Psychological Reports*, 127(4), 1652-1677. <https://doi.org/10.1177/00332941221139994>
- Fischer, V. J., Andersson, G., Billieux, J., & Voge, C. (2022). The relationship between emotion regulation and sexual function and satisfaction: A scoping review. *Sexual Medicine Reviews*, 10(2), 195-208. <https://doi.org/10.1016/j.sxmr.2021.11.004>
- Gato, J., Fontaine, A. M., Cesar, F., Leal, D., Roskam, I., & Mikolajczak, M. (2022). Parental burnout and its antecedents among same-sex and different-sex families. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(13), 7601. <https://doi.org/10.3390/ijerph19137601>
- Ghasemi, H., Demehri, F., & Abooei, A. (2023). Prediction of mental health based on emotional alexithymia and marital burnout of women affected by infidelity. *Applied Family Therapy Journal*, 4(4), 428-455. <https://doi.org/10.61838/kman.aftj.4.4.25>
- Greenwood, B. M., & Garfinkel, S. N. (2025). Interoceptive mechanisms and emotional processing. *Annual Review of Psychology*, 76(1), 59-86. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-020924-125202>
- Herff, S. A., Dorsheimer, I., Dahmen, B., & Prince, J. B. (2023). Information processing biases: The effects of negative emotional symptoms on sampling pleasant and unpleasant information. *Journal of Experimental Psychology*, 29(2), 259-279. <https://doi.org/10.1037/xap0000450>

نتایج این پژوهش تاکید می‌کند که برای کاهش دلزدگی زناشویی و پیشگیری از طلاق لازم است که مداخله‌های آموزشی و درمانی برای بهبود پردازش اطلاعات هیجانی و ارتقای خودپنداره جنسی طراحی شود. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای ویژه‌ای در مراکز مشاوره خانواده و دادگاه‌های خانواده طراحی و اجرا شود که بر تقویت خودپنداره جنسی و ارتقای مهارت‌های پردازش اطلاعات هیجانی تمرکز داشته باشند. در نتیجه و طبق نتایج این مطالعه، برای کاهش دلزدگی زناشویی در زنان متقاضی طلاق می‌توان از طریق کارگاه‌های آموزشی زمینه را برای بهبود پردازش اطلاعات هیجانی و خودپنداره جنسی فراهم نمود.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

ملاحظات اخلاقی

در انجام این پژوهش، تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله، تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در این پژوهش ما را یاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

References

- Ahadizadeh, N., & Khalatbari, K. (2020). The relationship between optimism, sexual self-efficacy, and loneliness with couple burnout in married women. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 22(2), 99-104. <https://doi.org/10.22038/jfmh.2020.16149>
- Allsop, Y., & Anderman, E. M. (2022). Developing sexual self-efficacy beliefs during adolescence: Do health teachers really matter? *Journal of Youth and Adolescence*, 51(11), 2061-2076. <https://doi.org/10.1007/s10964-022-01646-w>
- Astle, S. M., & Anders, K. M. (2023). The relationship between topic-specific quality of parent-child sexual communication and measures of sexual self-concept and sexual subjectivity. *Journal of Sex Research*, 60(7), 1055-1067. <https://doi.org/10.1080/00224499.2022.2081312>

- 3(2), 340-360.
<https://doi.org/10.61838/kman.aftj.3.2.17>
- Pines, A. M. (1996). *Couple burnout: Causes and cures*. Taylor & Frances/Routledge.
<https://psycnet.apa.org/record/1996-98548-000>
- Rejaan, Z., Vander Valk, I., Schrama, W., & Branje, S. (2024). Parenting, coparenting, and adolescents' sense of autonomy and belonging after divorce. *Journal of Youth and Adolescence*, 53(6), 1454-1468. <https://doi.org/10.1007/s10964-024-01963-2>
- Ren, X., Cai, Y., Wang, J., & Chen, O. (2024). A systematic review of parental burnout and related factors among parents. *BMC Public Health*, 24(1), 376. <https://doi.org/10.1186/s12889-024-17829-y>
- Rohr, M., Folyi, T., & Wentura, D. (2025). "Hot" affect-related aspects in emotional information processing: The role of facial muscle responses in the direct and indirect processing of emotion categories. *Emotion*, 25(1), 227-246.
<https://doi.org/10.1037/emo0001414>
- Shalchian Pourkhaljan, N., Asadi, J., Hassanzadeh, R., & Khajevand Khoshali, A. (2023). The relationship between sexual self-concept and the tendency to extramarital affairs with the mediating role of emotion regulation. *Rooyesh-e-Ravanshenasi*, 11(11), 155-164.
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.2383353.1401.11.11.15.2>
- Snell, W. E., Fisher, T., & Walters, A. S. (1993). The multidimensional sexuality questionnaire: An objective self-report measure of psychological tendencies associated with human sexuality. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 6(1), 27-55. <http://dx.doi.org/10.1007/BF00849744>
- Tarnas, G., Meschi, F., Shahnazari, M., Sodagar, S., & Asgharpour, M. (2021). The prediction of women's sexual function based on the role of self-concept, self-efficacy, and sexual awareness. *Applied Family Therapy Journal*, 2(3), 153-169.
<https://doi.org/10.61838/kman.aftj.2.3.8>
- Topkaya, N., Sahin, E., Yilmaz, C. T., & Asantugrul, N. (2024). Predictors of couple burnout among Turkish married individuals. *Behavioral Sciences*, 14(7), 561. <https://doi.org/10.3390/bs14070561>
- Zolfali Pormaleki, S., & Smkhani Akbarinejhad, H. (2024). Investigating the effectiveness of emotion- focused couples therapy on marital burnout and sexual intimacy in couples with wives with breast cancer. *Iranian Journal of Breast Diseases*, 16(4), 82-97.
<http://dx.doi.org/10.61186/ijbd.16.4.82>
- Jie, C. L. K., Yramategui, J. J., & Huang, R. (2025). Children and divorce: A rapid review targeting cognitive dissonance, in the context of narrative therapy. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 30(2), 465-478.
<https://doi.org/10.1177/13591045251314908>
- Kocygigit, M., & Uzun, M. (2025). Emotion regulation and couple burnout in marriage: A moderated moderation model of authenticity, sex of parents and having children. *Current Psychology*, 44(5), 3564-3578. <http://dx.doi.org/10.1007/s12144-024-07253-1>
- Kotiuga, J., Vaillancourt-Morel, M. P., Yampolsky, M. A., & Martin, G. M. (2025). Adolescents' self perceptions: Connecting psychosocial competencies to the sexual self-concept. *Journal of Sex Research*, 62(1), 107-117.
<https://doi.org/10.1080/00224499.2023.2222285>
- Liu, M., Li, L., Xiao, Y., Wang, X., Ye, B., Wang, X., & Geng, F. (2023). The psychological mechanism underlying neuroticism on divorce proneness: The chain mediating roles of negative partner support and couple burnout and the moderating role of economic level. *Journal of Affective Disorders*, 327, 279-284. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.01.092>
- Lotfi, S., Abolghasemi, A., & Narimani, M. (2013). A comparison of emotional processing and fear of positive/negative evaluations in women with social phobia and normal women. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 14(3), 101-111.
<https://sanad.iau.ir/en/Journal/jsrp/Article/891290/FullText>
- Mahmoudpour, A., Shiri, T., Farahbakhsh, K., & Zolfaghari, Sh. (2020). Anticipation of divorce tendency based on marital Burnout and distress tolerance by the mediation of loneliness in female applicants for divorce. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 11(42), 121-141.
<https://doi.org/10.22054/qccpc.2020.43452.2164>
- Mazefsky, C. A., Collier, A., Golt, J., & Siegle, G. J. (2020). Neural features of sustained emotional information processing in autism spectrum disorder. *Autism: The International Journal of Research and Practice*, 24(4), 941-953.
<https://doi.org/10.1177/1362361320903137>
- Minoosepehr, S., Karbalaee Mohammad Meygoni, A., Nikoogoftar, M., & GholamAli Lavasani, M. (2022). Predicting marital burnout based on sexual intimacy and mediation of sexual self-concept in married students. *Applied Family Therapy Journal*,

- Zakeri, F., Saffarian Toosi, M. R., & Nejat, H. (2020). The role of self-compassion moderator in the effect of alexithymia and interpersonal problems on marital boredom in maladjusted women. *Positive Psychology Research*, 5(4), 35-50. <https://doi.org/10.22108/ppls.2020.115339.1662>